

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

LAPCON -seminaari

Kommenttipuheenvuoro /"Gloaalinäkökulma"
25.5.2016 SYKE/Laulujoutsen
Ulla-Riitta Soveri, ympäristöministeriö

Kaukokulkeutuvien haitallisten aineiden seurannan tuottama tieto tärkeää

- Kansallinen vaarallisia kemikaaleja koskeva ohjelma , väliarviointi ja tarkistus v. 2012
 - Tarkistus v. 2016/2017
- Kansainvälisen kemikaalien hallinnan strategiset linjaukset v. 2014:

”Vaikutetaan aktiivisesti valtiosta toiseen kaukokulkeutuvien haitallisten aineiden kansainväliseen ja alueelliseen hallintaan painottaen erityisesti pysyviä orgaanisia yhdisteitä ja elohopeaa”

- Kansainvälisten sopimusten velvoitteet: UNECE:n kaukokulkeutumissopimuksen POP-pöytäkirja, Tukholman yleissopimus, Elohopeaa koskeva Minamatan yleissopimus
- UNEP Global Mercury Assessment v. 2002, 2008, 2013

Tukholman sopimus

- Voimaan v. 2004, osapuolia 179, kattaa 26 POP-yhdistettä
- Sopimuksen tehokkuuden arviointia varten kootaan vertailukelpoista tietoa globaalin seurantasuunnitelman mukaisesti (ilma, äidinmaito, ihmisen veri, pintavedet)
- Alueelliset seurantaraportit viideltä alueelta/YK:n maaryhmät, v. 2008 ja 2015
- Pitoisuuksien perustaso/pitoisuuksien muutokset
- Tehokkuuden arviointisykli kuusi vuotta, meneillään 2010-2017, myös maaraportit pohjana
- Osapuolikokous keväällä 2017 tarkastelee tuloksia ja jatkotoimia

Minamatan sopimus

- Allekirjoitettiin lokakuussa 2013, 128 allekirjoittajaa, voimaantulo edellyttää 50 ratifiointia (nyt 25), arvio v. 2016 aikana
- Tavoite suojella ihmisten terveyttä ja ympäristöä ihmisen toiminnasta aiheutuville elohopeapästöille
- Mallina paljolti Tukholman sopimus – vastaavat määräykset mm.sopimuksen tehokkuuden arvioinnista
- Jo ennen sopimuksen voimaantuloa sihteeristö kokoaa tietoja olemassa olevista seurantajärjestelmistä, määriteltävä pitoisuuksien perustaso, johon kehitystä verrataan
- Suomi/Syke on toimittanut tietoja elohopeaseurannoista
- AMAP yksi tärkeä tietolähde

Lopuksi

- Vaikuttaminen ilman tietoa ei onnistu
- Ilman seurantatietoa (muutokset pitoisuuksissa) on vaikea arvioida kansainvälisten sopimusten tehokkuutta
- Tiedot uusien korvaavien aineiden/yhdisteiden pitoisuuksista tärkeitä